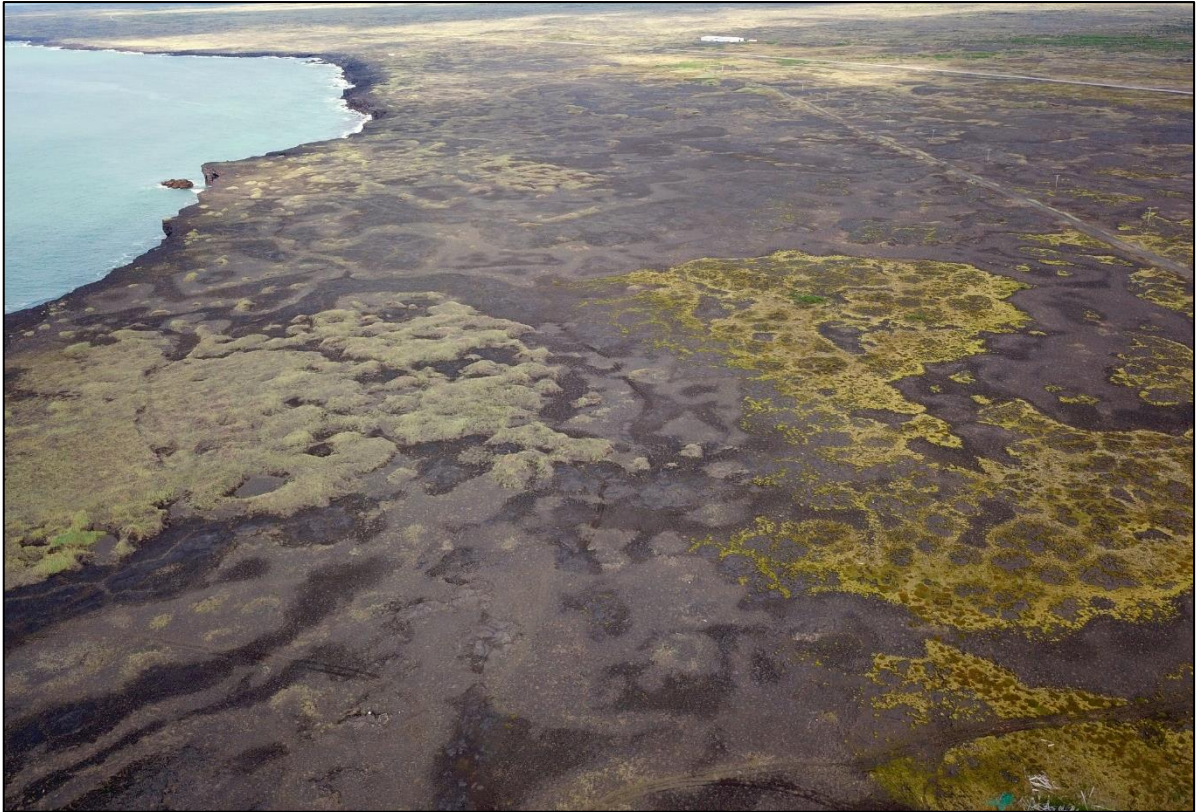

Fiskeldi við Þorlákshöfn:

Greinargerð vegna fornleifaúttektar innan deiliskipulagsreits Landeldis

Gylfi Helgason

FS749-19191
Reykjavík
Fornleifastofnun Íslands ses
2019

Forsíðumyndin er af deiliskipulagsreitnum, horft til VNV

Myndina tók Gylfi Helgason

© 2019

FORNLEIFASTOFNUN ÍSLANDS SES

BÁRUGÖTU 3

101 REYKJAVÍK

SÍMI: 551 1033

NETFANG: fsi@fornleif.is

HEIMASÍÐA: www.fornleif.is

Samantekt

Í þessari greinagerð birtast niðurstöður fornleifaskráningar innan um 18 ha deiliskipulagsreits við Laxabraut, í landi Þorlákshafnar, en skráningin var unnin fyrir Landeldi ehf. Fornleifstofnun Íslands aðalskráði fornminjar í Þorlákshöfn árið 1999 en engar minjar voru þá skráðar innan þess svæðis sem nú var til úttektar og því voru engar minjar þekktar áður en vettvangsvinna hófst.

Vettvangsvinna fór fram í júlí 2019 og var þá reiturinn þaulgenginn í leit að áður óþekktum forleifum. Engar fornleifar reyndust innan deiliskipulagsreitisins. Skýrsla þessi er því aðeins stutt samantekt um reitinn og þá úttekt sem gerð var á honum og er af þeim sökum sett fram í greingerð en ekki skýrslu eins og venjan er.

Efnisorð:

Fornleifastofnun Íslands, fornleifafræði, deiliskráning, fiskeldi, Landeldi, Þorlákshöfn

Summary

This report provides the results of a detailed archaeological survey undertaken at a proposed c 18 ha development area in Þorlákshöfn (South-Iceland) in advance of a building construction. The work was carried out for Landeldi, a fish farming company in Iceland.

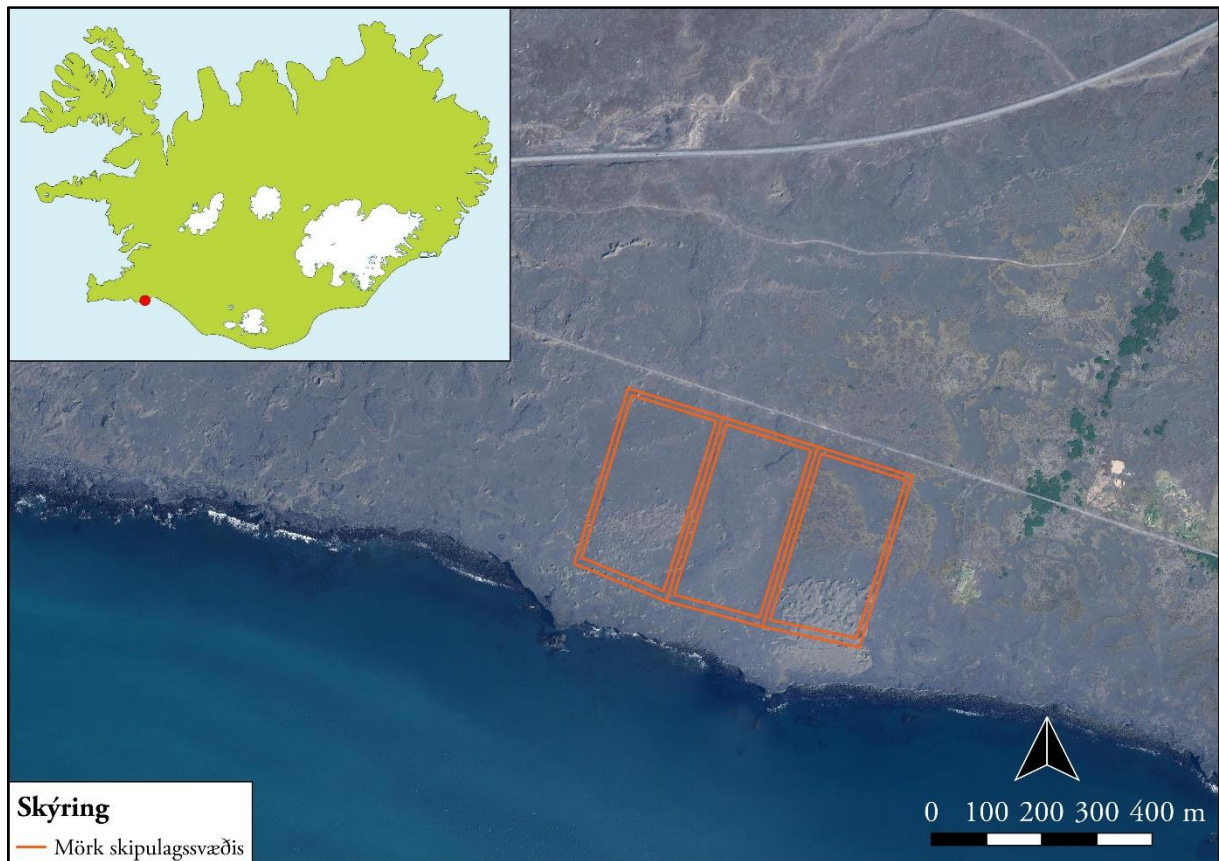
The fieldwork was undertaken in July 2019. No archaeological remains were identified within the proposed development area.

Keywords:

Institute of Archaeology (Iceland), archaeology, detailed survey, Landeldi, fish farming, Þorlákshöfn

Greinargerð um skráningu innan deiliskipulagsreits: Aðdragandi, framkvæmd, og niðurstöður

Í júlí 2019 fór Landeldi ehf þess á leit við Fornleifastofnun Íslands ses að stofnunin tæki að sér skráningu fornleifar innan um 18 ha deiliskipulagsreits fyrirtækisins við Laxabraut 21, 23, og 25 (mynd 1) nærri Þorlákshöfn. Á reitnum eru fyrirhugaðar byggingaframkvæmdir vegna fiskeldis. Skipulagsreiturinn er í landi gamla lögbýlisins Þorlákshafnar, en langt utan gamla heimatúnsins.

Mynd 1: Kort sem sýnir staðsetningu deiliskipulagsreitsins með rauðum hring, suðvestan við þéttbýlið í Þorlákshöfn, sem og afmörkun þess. ©Loftmyndir ehf og Fornleifastofnun Íslands.

Fornleifastofnun Íslands aðalskráði fornminjar í Þorlákshafnarlandi árið 1999¹ en engar fornleifar voru skráðar á úttektaarsvæðinu við Laxabraut. Þar sem nú er unnið að deiliskipulagi svæðis þá þurfti að láta vinna sérstaka skráningu vegna minja á reitnum (deiliskráning þar sem deiliskipulagsreitur er þaulgenginn í leit að minjum). Úttektin var gerð um miðjan júlí 2019. Áður en farið var á vettvang var farið yfir heimildir og kort (s.s. herforingjaráðskort, örnefnakort og

¹ Hildur Gestsdóttir. 1999. *Fornleifaskráning í Ölfushreppi I: Fornleifar í Þorlákshöfn*. FS081-99011. Reykjavík, Fornleifastofnun Íslands.

örnefnaskrár) um svæðið. Á vettvangi var svo gengið kerfisbundið um allt úttektarsvæðið og einnig flogið yfir að með dróna í leit af minjum. Um vettvangsvinnu og úrvinnslu sá Gylfi Helgason.

Deiliskipulagsreiturinn er á mjög rýru landi. Þar skiptast á sandar og klappir og aðeins eru þekkt þar örfá örnefni. Á reitnum suðaustarlega er þó gróinn kafli og á austurhluta hans er talsverður mosi í sverði. Að samarlögðu má þó segja að svæðið sé að mestu gróðurvana. Engar vísbendingar fundust á úttektarsvæðinu um minjar, hvorki úr heimildum og heldur ekki á vettvangi. Sú niðurstaða kemur e.t.v. ekki á óvart þar sem svæðið hefur án efa lítið verið nýtt í gegnum aldirnar sökum gróðurleysis.

Niðurstaða fornleifaúttektar er því sú að **engar fornminjar séu greinilegar á yfirborði deiliskipulagsreitsins.**

Í lokinn er þó rétt að minna á, líkt og við allar deiliskráningar, að komi áður óþekktar minjar í ljós við framkvæmdir skal lögum samkvæmt stöðva þær og tilkynna um fundinn til Minjastofnunar Íslands.